Aan de gemeenteraad

RAADSVOORSTEL

Inspiratiekader buitengebied Eijsden - Margraten

KORTE SAMENVATTING

De gemeente Eijsden-Margraten werkt met het Inspiratiekader Buitengebied toe naar een toekomstbestendig, kwalitatief en vitaal buitengebied. Het inspiratiekader vormt een verdere verdieping van de thema's van de Omgevingsvisie en bouwt voort op het Manifest Buitengewoon Buitengebied uit 2021. Het kader biedt richting voor de toekomstige ontwikkeling van het buitengebied, waarbij thema's zoals landbouwtransitie, natuurherstel, water en bodem, klimaatadaptatie, recreatie en leefbaarheid integraal worden benaderd.

Het inspiratiekader is opgesteld vanuit de gedachte dat niet alles overal mogelijk is en dat ruimtelijke keuzes gebiedsgericht gemaakt moeten worden. Water en bodem gelden daarbij als sturende principes. Daarnaast staat samenwerking met gebiedspartijen, agrariërs en andere stakeholders centraal om te komen tot een gedragen en uitvoerbare aanpak.

Het document vormt geen vast eindbeeld, maar een handelingsperspectief voor verdere uitwerking en uitvoering. Daarbij ligt de focus op het versterken van de omgevingskwaliteit, het maken van integrale ruimtelijke afwegingen en het realiseren van maatwerk per gebiedstype, zoals beekdalen, hellingen en plateaus.

Ter voorbereiding op de verdere uitwerking en uitvoering worden verschillende beleidsvelden, bestuurlijke gremia en gebiedspartners betrokken. Vanuit het inspiratiekader wordt gewerkt aan gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's, strategische keuzes en een integrale werkwijze voor toekomstige ontwikkelingen in het buitengebied van Eijsden-Margraten.

TOELICHTING

AANLEIDING

De aanleiding voor het inspiratiekader ligt in de oorspronkelijke bestuurlijke opdracht voor het opstellen van een landbouwvisie. Tijdens het proces werd echter steeds duidelijker dat de opgaven in het buitengebied niet los van elkaar kunnen worden bekeken. Thema's zoals landbouwtransitie, natuurherstel, water en

bodem, klimaatadaptatie, recreatie, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit grijpen steeds sterker op elkaar in en vragen om een integrale benadering. Van uit voortschrijdende inzichten is daarom gekozen om de scope te verbreden van een sectorale landbouwvisie naar een integraal inspiratiekader voor het buitengebied. Hiermee wordt aangesloten op de bredere ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen die spelen binnen Eijsden-Margraten én binnen de regio. Daarnaast neemt ook vanuit de provincie de urgentie toe om te komen tot integrale gebiedsgerichte plannen en uitvoeringsprogramma's. Provinciale ontwikkelingen en beleidskaders sturen steeds nadrukkelijker op samenhang tussen landbouw, natuur, water, bodem en ruimtelijke ontwikkeling. Dit vraagt van gemeenten om gebiedsgericht te werken, duidelijke ruimtelijke keuzes te maken en beleid en uitvoering beter met elkaar te verbinden. Het inspiratiekader vormt daarmee een belangrijke tussenstap tussen visie en uitvoering. Het biedt richting voor toekomstige ontwikkelingen in het buitengebied en vormt de basis voor verdere gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's, waarin concrete projecten, maatregelen en samenwerkingen verder worden uitgewerkt.

MOTIVERING

Het Inspiratiekader buitengebied Eijsden - Margraten zorgt voor richting, samenhang en bestuurlijke verankering van de opgaven in het buitengebied van Eijsden-Margraten. Met het vaststellen van het kader ontstaat een integraal beleidsmatig uitgangspunt voor toekomstige ruimtelijke keuzes en ontwikkelingen op het gebied van onder andere landbouw, natuur, water, bodem en leefbaarheid. Als vervolg hierop wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsprogramma waarin de gebiedsgerichte uitwerking, projecten en prioriteiten verder worden geconcretiseerd.

RELATIE MET BESTAAND BELEID EN STRATEGISCHE VISIE / INTEGRALITEIT

Het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten vormt een nadere uitwerking en verdieping van bestaand gemeentelijk en provinciaal beleid voor het buitengebied. Het kader bouwt voort op de Omgevingsvisie van de gemeente, het Manifest Buitengewoon Buitengebied en andere relevante beleidsstukken op het gebied van landbouw, natuur, water, landschap, duurzaamheid, mobiliteit, economie en wonen.

Daarnaast sluit het inspiratiekader aan op provinciale beleidskaders, waaronder de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) en de Omgevingsverordening Limburg. Uitgangspunten zoals gebiedsgericht werken, water en bodem sturend, omgevingskwaliteit en integrale ruimtelijke afwegingen zijn hierin meegenomen en geïntegreerd.

Het inspiratiekader verbindt deze verschillende beleidsvelden en opgaven met elkaar en zorgt daarmee voor meer integraliteit, samenhang en richting in toekomstige ruimtelijke keuzes en ontwikkelingen in het buitengebied van Eijsden-Margraten.

Leidende en ruimtelijke principes
Het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten gaat uit van een integrale en gebiedsgerichte benadering van het buitengebied. Daarbij staan omgevingskwaliteit, water en bodem sturend en de juiste functie op de juiste plek centraal. Opgaven zoals landbouw, natuur, water, klimaatadaptatie, recreatie, wonen en leefbaarheid worden in samenhang bekeken en afgewogen.

Het inspiratiekader erkent dat niet alles overal mogelijk is. Daarom wordt gewerkt vanuit ruimtelijke principes per gebiedstype, passend bij de kwaliteiten, kwetsbaarheden en ontwikkelrichtingen van onder andere beekdalen, hellingen, plateaus en overgangszones. Hierbij staan behoud en versterking van landschappelijke kwaliteit, biodiversiteit, toekomstbestendige landbouw en een zorgvuldige ruimtelijke inpassing centraal.

Strategische keuzes
Het inspiratiekader kiest nadrukkelijk voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij toekomstige ontwikkelingen integraal worden beoordeeld vanuit landschap, natuur, water, landbouw en leefbaarheid. Daarbij wordt

ingezet op versterking van omgevingskwaliteit, samenwerking met gebiedspartijen en het maken van duidelijke ruimtelijke keuzes passend bij het landschapstype.

Het inspiratiekader vormt hiermee de basis voor verdere gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's, strategische afwegingen en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Eijsden-Margraten.

PROCES VAN PARTICIPATIE

Voor het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten is een uitgebreid participatietraject doorlopen. Hierbij zijn onder andere interne werksessies georganiseerd met verschillende beleidsvelden, meerdere sessies gehouden met agrariërs en diverse werksessies georganiseerd met belangenorganisaties uit het buitengebied. Daarnaast hebben twee sessies plaatsgevonden met de Raadsadviesgroep Buitengebied en zijn twee raadsthemabijeenkomsten georganiseerd.

Het ontwerp van het Inspiratiekader heeft vervolgens zes weken ter inzage gelegen. Naar aanleiding van een aantal pro forma zienswijzen is de termijn voor het indienen van een nadere motivering met twee weken verlengd, zodat indieners de gelegenheid hadden hun zienswijze aan te vullen. De ingediende zienswijzen en reacties zijn beoordeeld en, waar passend, verwerkt in het definitieve Inspiratiekader.

FINANCIËLE ASPECTEN

De ontwikkeling van het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten heeft plaatsgevonden binnen de bestaande budgettaire kaders.

De vaststelling van het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden–Margraten heeft op zichzelf geen directe financiële consequenties. De uitvoering van de in het inspiratiekader opgenomen aanbevelingen kan echter wel financiële gevolgen met zich meebrengen! Hiervoor zijn nog geen financiële middelen opgenomen in de begroting 2026-2030.

In een vervolgfase worden deze consequenties nader in beeld gebracht en uitgewerkt. De hieruit voortvloeiende plannen en eventuele financiële impact worden op een later moment ter besluitvorming aan het college en aan de raad voorgelegd. De raad zal dan de benodigde budgetten beschikbaar moeten stellen.

UITVOERING EN EVALUATIE

Het college is verantwoordelijk voor de verdere uitwerking en uitvoering van het uitvoeringsprogramma buitengebied, dat voortvloeit uit het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten. Het inspiratiekader vormt hierbij het strategische en beleidsmatige uitgangspunt voor toekomstige gebiedsgerichte ontwikkelingen en ruimtelijke keuzes in het buitengebied.

Na vaststelling van het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten door de raad, zal het college het uitvoeringsprogramma verder uitwerken. In dit uitvoeringsprogramma worden de gebiedsgerichte aanpak, prioriteiten, projecten, maatregelen en samenwerkingsafspraken nader geconcretiseerd. Het uitvoeringsprogramma zal vervolgens op een later moment ter besluitvorming aan het college worden voorgelegd.

GEVOLGEN VOOR DE NATUUR

Het vaststellen van de visie zelf heeft geen directe gevolgen voor de natuur. Het momenteel in ontwikkeling zijnde uitvoeringsprogramma zal naar verwachting juist bijdragen aan positieve effecten voor natuur.

Het college van Eijsden-Margraten

De secretaris, De voorzitter,

Drs. J.M.F. Kool Mr. A.P. Krijnen

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op de behandeling in de Dialoogvergadering Leefomgeving;

BESLUIT

Het Inspiratiekader buitengebied Eijsden – Margraten vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 1 oktober 2026.

De griffier

Mr. M.G.A.J.T. Verbeet

De voorzitter

Mr. A.P. Krijnen